ביאור בדרך אפשר

תְּהֶיה גְּאוּלָה שְׁלֵמָה שֶׁאֵין אַחֲרֶיהָ גָּלוּת חַס־וְשָׁלוֹם[25], **עִנְיָן שֶׁל קַיָּמָא** בשונה מ"אתערותא דלעילא" שללא "אתערותא דלתתא" בדרך כלל שהיא כאמור ברת־חלוף, ואפילו במתן תורה ההתגלות הייתה זמנית בלבד, ולכאורה הרי זו סתירה למבואר לעיל שב"אתערותא דלעילא" מסוג זה (למרות שיש בה התגלות אור גבוה ונעלה) יש חיסרון. על כך בא המענה **וְהַיְנוּ לְפִי שֶׁתִּהְיֶה** ה"אתערותא דלעילא" שתומשך ותתגלה בגאולה השלימה והנצחית **מִבְּחִינָה הַיּוֹתֵר נַעֲלִית** הגבוהה ביותר **בְּאִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁאֵין אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא מַגַּעַת לְשָׁם כְּלָל,** וכיוון שאין שום אפשרות של"אתערותא דלתתא" תהיה איזו השפעה בדרגה הגבוהה הזו, אם כן חסרונה של "אתערותא דלתתא" לא נחשב חיסרון אלא **שֶׁאָז** כאשר יש התגלות של "אתערותא דלעילא" כל כך נעלית **הִנֵּה גַּם כַּאֲשֶׁר "אִישׁ מַזְרִיעַ תְּחִלָּה"** וההתעוררות היא מצד הזכר, היינו המשפיע מלמעלה **(אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא מִצַּד־עַצְמָהּ) אֲזַי "יוֹלֶדֶת זָכָר"** בניגוד למצב הרגיל של השפעת "אתערותא דלעילא" בדרגה לא כל־כך גבוהה שאז דווקא כאשר "אשה מזרעת תחילה" והתחלת ההתעוררות היא מצד המקבל, אזי "יולדת זכר", לידה שיש לה תוקף וקיום, ואילו כאשר "איש מזריע תחילה" אזי "יולדת נקבה" **[וּכְפִי שֶׁמֵּבִיא הַ'צְּמַח צֶדֶק'**[26] במאמר דיבור־המתחיל 'החודש' הנזכר לעיל, **שֶׁעַל־זֶה** על התגלות אלוקית בדרגה הגבוהה ביותר שעליה מדובר כאן **נֶאֱמַר**[27] הפסוק **אִישׁ וְאִישׁ יוּלַּד בָּהּ, הַיְנוּ, שֶׁבְּאֵיזֶה אוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה, הֵן בְּאוֹפֶן שֶׁל אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא,** מצד האדם למטה, המקבל, **"אִשָּׁה מַזְרַעַת תְּחִלָּה", וְהֵן** בדרך **אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא** מצד המשפיע עצמו, **"אִישׁ מַזְרִיעַ תְּחִילָּה", תִּהְיֶה "יוֹלֶדֶת זָכָר",** ובשני המקרים תהיה הולדה של "איש"], **וְלָכֵן תִּהְיֶה הַגְּאוּלָה הָעַתִּידָה בְּאוֹפֶן שֶׁל קַיָּמָא** ונצחיות, למרות שהיא התעוררות מלמעלה (שבמצב רגיל לא נקלטת בפנימיות והיא ברת־חלוף, כמבואר לעיל). **וְהַיְנוּ, שֶׁיִּהְיוּ בָּזֶה** בהתגלות מלמעלה לעתיד־לבוא **ב' הַמַּעֲלוֹת** גם יחד, **הֵן מַעֲלַת הָאוֹר,** שיהיה אור נעלה ביותר כיון **שֶׁהוּא בִּלְתִּי מָדוּד וּמוּגְבָּל, כֵּיוָן שֶׁבָּא מִמָּקוֹם שֶׁאֵין אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא מַגַּעַת שָׁם** ולכן אינו מותאם לפי ערכה של ההתעוררות מלמטה אלא הוא למעלה מכל מדידה והגבלה, **וְהֵן מַעֲלַת הַפְּנִימִיּוּת,** שיחדור באדם ובעולם ובפנימיות ויהיה לו קיום נצחי **"יוֹלֶדֶת זָכָר". וּבְדֶגְמַת מַעֲלַת אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁבָּאָה לְאַחֲרֵי שְׁלֵמוּת הָעֲבוֹדָה דְּאִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא וְאִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁעַל־יָדָהּ**[28] כאמור, ב"אתערותא דלעילא" שתהיה בימות המשיח יהיו שני היתרונות גם יחד – היא תהיה ממקור נעלה מאד (בהיותה "אתערותא דלעילא" שלא תלויה ב"אתערותא דלתתא") וגם תחדור בפנימיות ותהיה נצחית (כמו "אתערותא דלעילא" שבאה בעקבות "אתערותא דלתתא"), ויש דוגמא לדבר: מבואר בחסידות שלמעשה יש ב"אתערותא דלעילא" שלושה אופנים. א' שנמשכת מעצמה. ב' שנמשכת אחרי "אתערותא דלתתא". וג' שבאה ממקור נעלה ש"אתערותא דלתתא" לא מגעת לשם ועם זאת ההתגלות שלה היא רק לאחר שמצבו של המטה כבר מושלם (כי קדמה לכך השפעה של "אתערותא דלעילא" שכן מותאמת לפי "אתערותא דלתתא") וכיון שכך יש בה את שתי המעלות, וענין זה הוא דוגמה להתעוררות וההתגלות שתהיה לעתיד לבוא שאף בה יהיו שתי המעלות גם יחד, כמבואר לעיל בהרחבה.

וְטַעַם הַג' לכך שהגאולה העתידה תהיה בחודש ניסן, **דְּהִנֵּה, מַעֲלַת חוֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי** לגבי חודש ניסן היא העובדה **שֶׁהוּא חוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְכָל הַשְּׁבִיעִין חֲבִיבִין**[16]. **וְהִנֵּה, מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַשְּׁבִיעִי הִיא לִהְיוֹתוֹ שְׁבִיעִי לָרִאשׁוֹן, וְהַיְנוּ, שֶׁגַּם בְּמַעֲלַת הַשְּׁבִיעִי הִנֵּה הָרִאשׁוֹן הוּא הָעִקָּר,** ונמצא שהמעלה והיתרון והחביבות של חודש תשרי, החודש השביעי, היא בעצם מעלה ויתרון של חודש ניסן, החודש הראשון כי מעלתו של השביעי נובעת מכך שהוא שביעי לראשון. **וּכְמוֹ בָאָבוֹת, הִנֵּה הַשְּׁבִיעִי** מהאבות שהוא **הֶחָבִיב** בגלל היותו שביעי **הוּא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו־הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא שְׁבִיעִי לְאַבְרָהָם**

ביאור בדרך אפשר

(כַּנַּ"ל), תִּהְיֶה גְּאוּלָה שְׁלֵמָה שֶׁאֵין אַחֲרֶיהָ גָּלוּת חַס־וְשָׁלוֹם[25], עִנְיָן שֶׁל קַיָּמָא. וְהַיְנוּ לְפִי שֶׁתִּהְיֶה מִבְּחִינָה הַיּוֹתֵר נַעֲלִית בְּאִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁאֵין אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא מַגַּעַת לְשָׁם כְּלָל, שֶׁאָז הִנֵּה גַּם כַּאֲשֶׁר "אִישׁ מַזְרִיעַ תְּחִלָּה" (אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא מִצַּד־עַצְמָהּ) אֲזַי "יוֹלֶדֶת זָכָר" [וּכְפִי שֶׁמֵּבִיא הַ'צְּמַח צֶדֶק'[26] שֶׁעַל־זֶה נֶאֱמַר[27] אִישׁ וְאִישׁ יוּלַּד בָּהּ, הַיְנוּ, שֶׁבְּאֵיזֶה אוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה, הֵן בְּאוֹפֶן שֶׁל אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא, "אִשָּׁה מַזְרַעַת תְּחִלָּה", וְהֵן בְּאוֹפֶן שֶׁל אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא, "אִישׁ מַזְרִיעַ תְּחִילָּה", תִּהְיֶה "יוֹלֶדֶת זָכָר"], וְלָכֵן תִּהְיֶה הַגְּאוּלָה הָעַתִּידָה בְּאוֹפֶן שֶׁל קַיָּמָא. וְהַיְנוּ, שֶׁיִּהְיוּ בָּזֶה ב' הַמַּעֲלוֹת, הֵן מַעֲלַת הָאוֹר, שֶׁהוּא בִּלְתִּי מָדוּד וּמוּגְבָּל, כֵּיוָן שֶׁבָּא מִמָּקוֹם שֶׁאֵין אִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא מַגַּעַת שָׁם, וְהֵן מַעֲלַת הַפְּנִימִיּוּת, "יוֹלֶדֶת זָכָר". וּבְדֶגְמַת מַעֲלַת אִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁבָּאָה לְאַחֲרֵי שְׁלֵמוּת הָעֲבוֹדָה דְּאִתְעֲרוּתָא־דִּלְתַתָּא וְאִתְעֲרוּתָא־דִּלְעֵילָא שֶׁעַל־יָדָהּ[28].

וְטַעַם הַג', דְּהִנֵּה, מַעֲלַת חוֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי שֶׁהוּא חוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְכָל הַשְּׁבִיעִין חֲבִיבִין[16]. וְהִנֵּה, מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַשְּׁבִיעִי הִיא לִהְיוֹתוֹ שְׁבִיעִי לָרִאשׁוֹן, וְהַיְנוּ, שֶׁגַּם בְּמַעֲלַת הַשְּׁבִיעִי הִנֵּה הָרִאשׁוֹן הוּא הָעִקָּר. וּכְמוֹ בָאָבוֹת, הִנֵּה הַשְּׁבִיעִי הֶחָבִיב הוּא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו־הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא

---

25) ראה מכילתא בשלח טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב. 26) אוה"ת שם ע' ערב. וראה תו"א מקץ לז, ג. לקו"ת תזריע כ, ג. 27) תהלים פז, ה. 28) ראה לקו"ת שה"ש כד, סע"א ואילך.